

7.SINIF SOSYAL BİLGİLER LÜNİTE



METİN URUK

İnsandan İnsana Giden Yol

- Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasına **iletişim** denir.



- **İletişimin gerçekleşebilmesi için;** en az iki kişi olmalı, bu kişiler birbirlerini fark etmeli ve aralarında gönderilecek bir mesaj olmalıdır.

- **İletişim Örnekleri:** Okulda karşılaştığımız arkadaşımıza merhaba demek, Okula giden ablamıza el Sallamak, Hangi konuda ödev verildiğini öğrenmek için sınıf arkadaşımıza mesaj göndermek.



İnsandan İnsana Giden Yol

İletişim Unsurları

1. **Kaynak (Gönderici):** Duygu, düşünce ve isteklerin aktarılmasında sözü söyleyen kişidir.

ÖRNEK: Öğretmen

2. **Alıcı:** Kaynağın gönderdiği iletiyi alan ve anlamlandıran kişidir.

ÖRNEK: Öğrenci.

3. **İleti (Mesaj):** Gönderici ile alıcı arasında aktarılmakta olan duygu, düşünce ya da istektir.

ÖRNEK: Ödevini yaptın mı Eylül?

4. **Kanal:** İletişimde kullanılan yöntemdir.

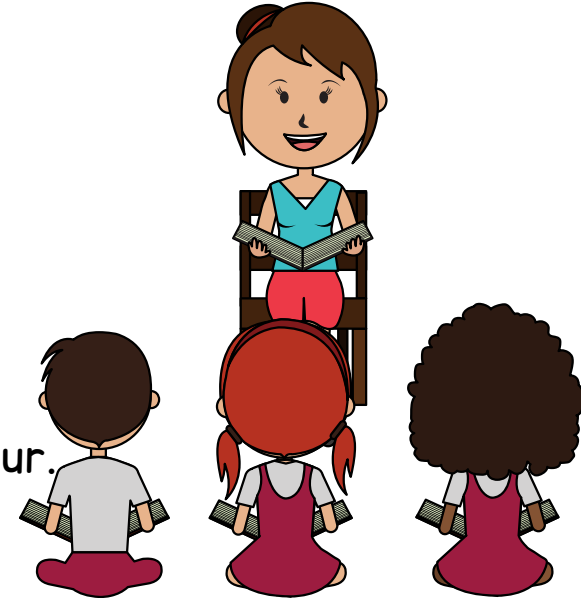
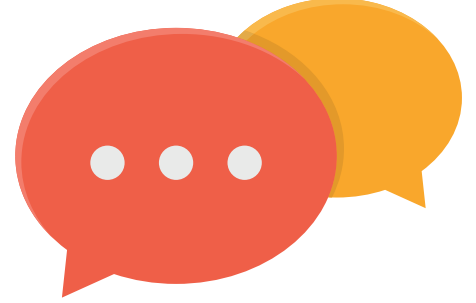
ÖRNEK: Söz veya yazı.

5. **Dönüt (Geri Bildirim):** Alıcının iletiye verdiği her türlü cevaptır.

ÖRNEK: Evet yaptım öğretmenim

6. **Bağlam (Çevre):** İletişimin gerçekleştiği ortam ve bu çevrenin uygunluğudur.

ÖRNEK: Sınıf



İnsandan İnsana Giden Yol

İLETİŞİM YÖNTEMLERİ

- Duygu ve düşüncelerimizi karşımızdaki kişi veya kişilere aktarırken bulunduğumuz ortama veya duruma göre farklı iletişim yöntemleri kullanırız. Kullandığımız yöntemler doğru olursa iletişimimiz daha etkili olacaktır.

Sözlü İletişim: Konuşarak kurduğumuz iletişim yöntemidir. Yüz yüze veya telefonda yaptığımız görüşmeler, sınıfta okuduğumuz şiirler sözlü iletişim yöntemine örnek olarak gösterilebilir.



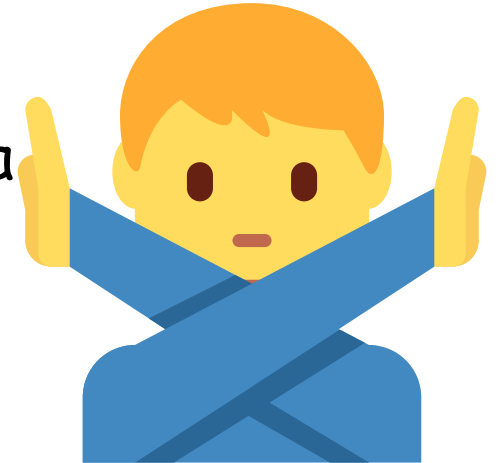
İnsandan İnsana Giden Yol

İLETİŞİM YÖNTEMLERİ

- **Yazılı İletişim:** Yazı kullanarak gerçekleştirdiğimiz iletişim yöntemidir. Mektup yazmak, Faks, E-posta mesaj göndermek yazılı iletişim yöntemine örnek olarak gösterilebilir.



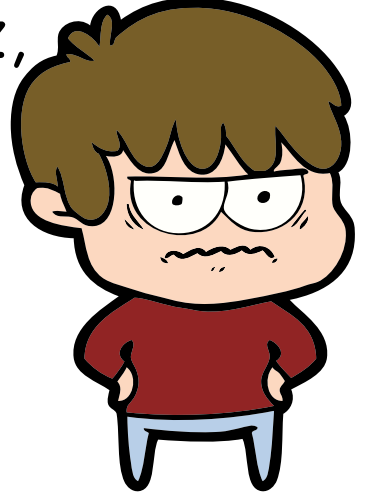
- **Sözsüz İletişim:** Beden hareketleri, jest, mimik, kıyafet veya semboller gibi sözel olmayan araçlarla yapılan iletişim yöntemidir. Sessiz sinema oyunu sözsüz iletişimin en güzel örneğidir.



İnsandan İnsana Giden Yol

İLETİŞİM YÖNTEMLERİ

- Bir konuyu ya da durumu anlatabilmek için kaş, göz, ağız ve yüz hareketlerinin kullanılmasına **mimik** denir.



- Bir duyguyu, düşüncayı ya da bir konuyu anlatırken el, kol, ayak veya baş ile yapılan hareketlerinin tamamına **jest** adı verilir

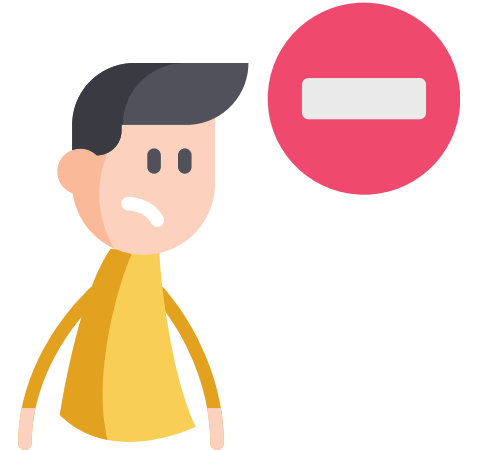


İnsandan İnsana Giden Yol

İletişimi Engelleyen Sorunlar

Konuşmacıdan Kaynaklı Sorunlar

- Konuşma sırasında **sürekli aynı ses tonunu** kullanma
- Dinleyicilere karşı **ön yargılı** olma
- İyi hazırlanmamış **konuşma metni ve anlatılan konuya** tam olarak hâkim olmama
- **Eksik bilgi** veya mesaj verme
- Dinleyicilerle **göz teması** kurmama
- Dinleyicilerin **seviyesine uygun** konuşmama
- **Yanlış anlaşılmaya yol açacak** kelimeler kullanma
- **Jest ve mimikleri** etkisiz kullanma



İnsandan İnsana Giden Yol

İletişimi Engelleyen Sorunlar

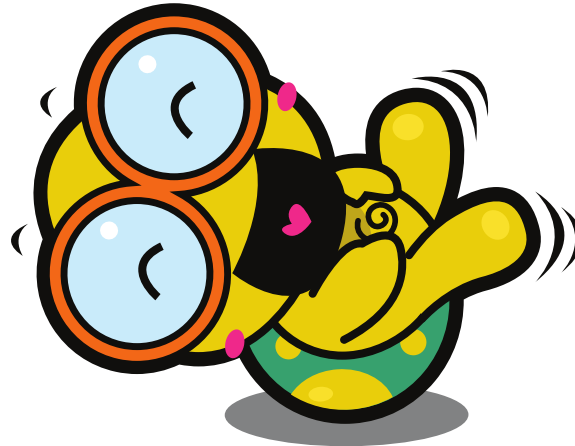
Dinleyiciden Kaynaklı Sorunlar

- Dikkatsiz dinleme
- Ön yargılı dinleme
- Yanlış yorumlama
- Bilgi eksikliği
- Geri bildirim vermeme
- Sadece soru sormak için dinleme
- Konuşmacıyla göz teması kurmama



İletişimin Gücü

- İletişim sırasında uygun ifade, mesaj ve yöntemlerin kullanılması duygu ve düşüncelerin karşı tarafa olumlu ve net bir şekilde aktarılmasını sağlar. Buna olumlu iletişim denir. İfade, jest, mimik, yöntem veya mesajların yanlış kullanılması sonucunda yaşanan aksaklıklar ise olumsuz iletişim olarak adlandırılmaktadır.



İletişimin Gücü

Olumlu İletişim

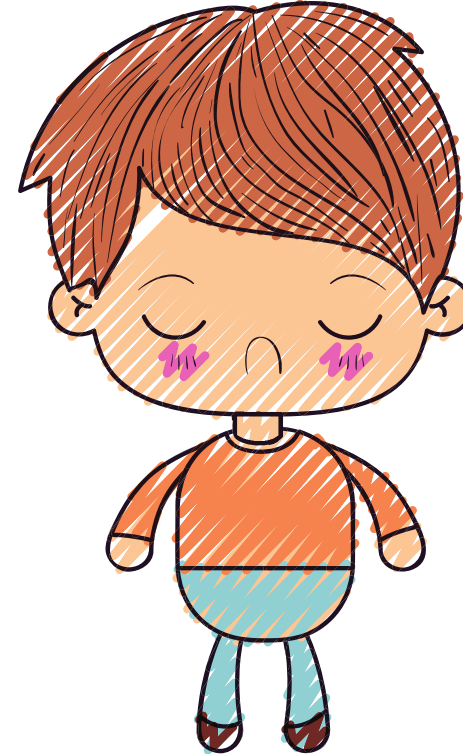
- Ben dilini kullanmak
- Etkili dinleme yapmak
- Beden dilini etkili kullanmak
- Gülümsemek
- İyimser olmak
- Türkçeyi doğru kullanmak
- Empati kurmak
- Göz teması kurmak



İletişimin Gücü

Olumsuz İletişim

- Suçlamak
- Alay etmek
- Ön yargılı davranmak
- Sen dilini kullanmak
- Lakap takmak
- Argo sözcük kullanmak
- Tehdit etmek
- Emir ve nasihat vermek



İletişimin Gücü

Empati

Bir kişinin kendisini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlamasına **Empati** denir.



Örnek: Deneme sınavında çok fazla yanlış yapan bir kişiye "Deneme sınavında çok yanlış yaptığın için üzgün olduğunu anlıyorum. Benim de geçen denemede çok yanlışım çıkmıştı ve çok üzülmüştüm" ifadesinin kullanılması **empati** kavramına örnek olarak gösterilebilir.

İletişimin Gücü

BEN DİLİ

Ben Dili: Bireyin duygu ve düşüncelerini ifade ederken olumlu iletişim davranışı sergilemesi veya empatiye dayalı iletişim kurmasına denir. Ben dilini kullanan kişi, kendisine yönelik mesajlar karşısında hissettiği duygu ve düşünce biçimlerini kendisini merkez alarak ifade eder.

Örnek: "Derse geç kalman beni çok endişelendirdi."



İletişimin Gücü

SEN DİLİ

Sen Dili: Bireyin duygu ve düşüncelerini ifade ederken suçlayıcı, yargılayıcı, aşağılayıcı kısacası olumsuz iletişim davranışı sergilemesidir.



Örnek: "Sürekli derse geç kalıyorsun. Zamanında uyan ve derse zamanında gel!"



İletişimin Gücü

ETKİLİ İLETİŞİM

- İletişime geçtiğimiz anda beden dilimiz karşımızdaki kişiyi **olumlu veya olumsuz** yönde etkileyebilir. Bu nedenle beden dilini doğru kullanmamız gerekmektedir.
- Sözlü ve yazılı iletişimin en önemli unsuru **dildir**. Hangi iletişim yolunu seçersek seçelim **Türkçeyi doğru** kullanmalıyız.
- Karşımızdaki kişiye söylemek istediklerimizi **sakin, açık, net ve doğru** anlaşılabilecek şekilde ifade etmeliyiz.
- Etkili bir iletişimde hem **iyi bir konuşmacı** hem de **etkin bir dinleyici** olmak gerekmektedir. Bireysel v toplumsal ilişkilerde hem yaptığımız konuşmalara hem de karşımızdaki kişiyi dinlemeye önem vermeliyiz.



İletişimin Gücü

ETKİLİ KONUŞMACI

- İlettiği mesaj **kısa, net ve anlaşılır**dır.
- Dinleyici ile **göz teması** kurar.
- **Beden dilini** etkili bir şekilde kullanır.
- Konuşma metnini **iyi bir şekilde hazırlar** ve konuya hakimdir.
- **Ön yargılı** değildir.
- İletişimi olumsuz etkileyecek davranışlardan kaçınır.
- Yanlış anlaşılmaya **yol açacak kelimeler** kullanmaz.



İletişimin Gücü

ETKİLİ DİNLEYİCİ

- Dikkatini karşısındaki kişiye verir.
- Konuşmacının **sözünü kesmeden** dinler.
- Konuşmacıyla **göz teması** kurar.
- Son **sözü söylemek için** çabalamaz.
- Dinlerken **vereceği cevabı** düşünmez.
- **Yargılamadan, suçlamadan** dinler.
- Dinlerken **başka bir işle** meşgul olmaz.
- Konuşmacının sözlerine olduğu kadar **sözsüz mesajlarına da** dikkat eder.
- Konuşmacının duygu ve düşüncelerine anladığını gösteren sözlü ifadelerde bulunur.



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Medya

- Aynı anda çok sayıda kişiye haber ulaştıran araçlara **kitle iletişim araçları** denir.
- Teknolojik gelişmelerle birlikte iletişim araçlarının çeşitliliği artmıştır. Günümüzde görsel, işitsel hem görsel hem de işitsel birçok iletişim aracı kullanılmaktadır. Geleneksel iletişim araçları yanında kitle iletişim araçlarının çeşitliliğinin artması "**medya**" kavramını ortaya çıkarmıştır.
- **Medya**; Gazete, dergi, radyo, televizyon ve Genel Ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümüne verilen genel isimdir.

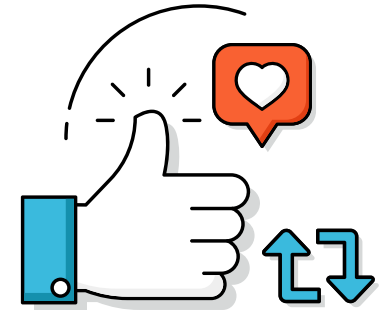


Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Medya

- Teknolojinin gelişmesiyle birlikte Genel Ağ yani internet kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır
- İnsanların Genel Ağ yani internette yer alan Facebook, Instagram, Twitter gibi internet uygulamaları üzerinden iletişim kurmaya başlaması sosyal medya kavramını ortaya çıkarmıştır.
- Sosyal medya kavramı ile kişilerin iletişim kurması ve düşüncelerini paylaşması kolaylaşmıştır.
- Ülkemizde yayın yapan tüm medya araçları, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu veya kısaca RTÜK, tarafından denetlenmektedir.

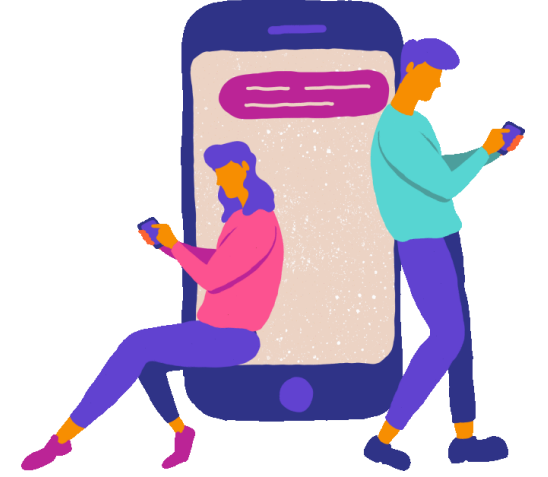
SUBSCRIBE



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Medya Araçlarının Olumlu Özellikleri

- Toplumlar arasında **kültürel etkileşim** yaşanmasını sağlar.
- İnsanların güncel olaylardan **haberdar olmasını** sağlar.
- **Kamuoyu** oluşmasını sağlar.
- Yeni düşüncelerin yayılmasını sağlar.
- Mal ve hizmetlerin **tanıtılmasını ve pazarlanmasını** sağlar.
- **Kişiler arası iletişimin** artmasını sağlar.
- İnsanların **eğlenmesini ve vakit geçirmesini** sağlar



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Medya ve Genel Ağ (İnternet)

- Medya sosyal, ekonomik ve eğitim hayatımızda köklü değişimler meydana getirdiği gibi **kültürümüzü** de Etkilemiştir.
- Teknolojik gelişmelere bağlı olarak genel ağ kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır. Genel Ağ kullanımındaki artış ile insanların iletişim kurma yolu olarak interneti tercih etmesi sosyal medya kavramını ortaya çıkarmıştır.
- **Olaylardan haberdar olmak, toplumsal gelişmeleri yakından takip etmek veya eğlenmek** için genel ağ sürekli takip edilmektedir. Bu yönüyle genel ağ, insanların **düşüncelerini, kararlarını ve davranışlarını** etkilemektedir.



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Genel Ağ Kullanımının Olumlu Etkileri

- Dünyanın en geniş kapsamlı **bilgi kütüphanesidir ve doğrudan bilgiye ulaşmamızı** sağlar.
- Sosyal medya aracılığı ile çok **geniş kitleler ile iletişime** geçmemizi sağlar.
- Dünya genelinden **her türlü gündemi takip etmemizi** sağlar.
- **Bankacılık hizmetlerinizde** çok büyük kolaylıklar sunar.
- Alışveriş ihtiyaçlarımızda yüzlerce hatta binlerce seçenek üzerinden **güvenilir alışveriş** imkânı sağlar.
- İnsanlar ile her türlü **paylaşım ve etkileşim** için hızlı bir araçtır.
- Eğitim sektöründe özellikle **uzaktan eğitime** yönelik mükemmel bir imkân sunar.
- **Devlet ile birey arasındaki** ilişkileri kolaylaştırmaktadır.



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Genel Ağ Kullanımının Olumsuz Etkileri

- Yüz yüze **iletişimin azalmasına** yol açar.
- Aile içerisindeki iletişimin azalmasına neden olur.
- **Kültürel yozlaşmaya veya bozulmaya** yol açar.
- Sürekli telefon, tablet veya bilgisayarla zaman geçiren kişilerde görme bozuklukları, dolaşım sistemi, kalp ve damar hastalıkları gibi **rahatsızlıklar ortaya çıkabilir**.
- Arkadaşlık ilişkilerinin **zayıflamasına** yol açar
- Kimlik hırsızlıklarının yaşanması veya özel hayatın gizliliği ilkesinin ihlal edilmesi ile **güven duygusunu azaltır**.
- Bağımlılık yaparak **sosyalleşmenin önüne geçer**.



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Genel Ağ Kullanımının Olumsuz Etkileri

- Yüz yüze **iletişimin azalmasına** yol açar.
- Aile içerisindeki iletişimin azalmasına neden olur.
- **Kültürel yozlaşmaya veya bozulmaya** yol açar.
- Sürekli telefon, tablet veya bilgisayarla zaman geçiren kişilerde görme bozuklukları, dolaşım sistemi, kalp ve damar hastalıkları gibi **rahatsızlıklar ortaya çıkabilir**.
- Arkadaşlık ilişkilerinin **zayıflamasına** yol açar
- Kimlik hırsızlıklarının yaşanması veya özel hayatın gizliliği ilkesinin ihlal edilmesi ile **güven duygusunu azaltır**.
- Bağımlılık yaparak **sosyalleşmenin önüne geçer**.



Hızlı İletişim Güçlü Toplum

Genel ağ kullanımı konusunda çocuklar ve aileleri bilinçlendirmek amacıyla **Millî Eğitim Bakanlığı ve RTÜK iş birliğiyle "Medya Okuryazarlığı"** projesi hazırlanmış ve uygulanmıştır.



Medya araçlarındaki bilgilere ulaşabilme, ulaşılan bilgileri değerlendirme ve iletmeye **Medya okuryazarlığı** adı verilir. Medya okuryazarlığı kısaca kitle iletişim araçlarını bilinçli bir şekilde kullanma durumudur.

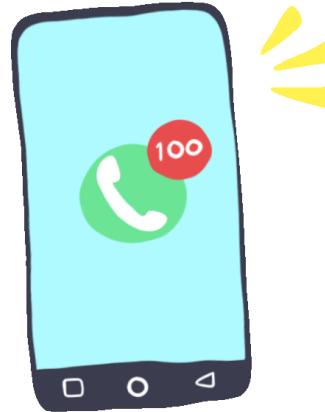


İletişim Özgürlüğü

- Kitle iletişim araçları, haberleşme, genel kültürü geliştirme, kültürün yeni nesillere aktarılmasında, eşya ve hizmetlerin tanıtılmasında, etkileşim, paylaşım, toplumsal sorunlara çözüm bulmak gibi amaçlarla kullanılmaktadır.

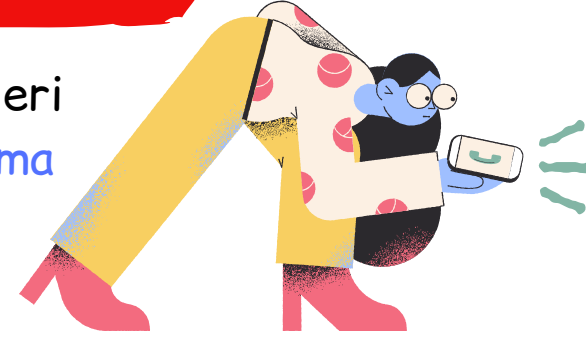


- Kitle iletişim özgürlüğü, insanların kitle iletişim araçlarını kullanabilmesi ve bu araçlar sayesinde bilgi ve gelişmelere ulaşabilmesidir. Kitle iletişim özgürlüğü içerisinde bireyin sözlü, yazılı veya basılı bilgi ve düşüncüyü arama, edinme ve ulaştırma özgürlüğü olan doğru bilgi alma hakkı da bulunur.



İletişim Özgürlüğü

- İnsanların duygu ve düşüncelerini söz, yazı veya resim gibi yöntemleri kullanarak serbest bir şekilde ifade edebilmesine **düşünceyi açıklama özgürlüğü** denir.



- İletişim araçlarını kullanırken sahip olduğumuz hak ve özgürlüklerimiz **hem uluslararası belgelerle hem de anayasamız** tarafından güvence altına alınmıştır.

T.C. Anayasası

Madde 20

Herkes, özel hayatına ve aile hayatına sayı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir.

Madde 22

Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.



Madde 25

Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

Madde 26

Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, esim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir.



İletişim Özgürlüğü

- Düşünce veya iletişim özgürlüğümüz; savaş, seferberlik, sıkıyönetim gibi olağanüstü durumlarda, ülke çıkarlarının korunması, genel ahlakın korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, kamu güvenliği ve sağlığının korunması gibi durumlarda kanunlara aykırı olmayacak şekilde kısıtlanabilir.



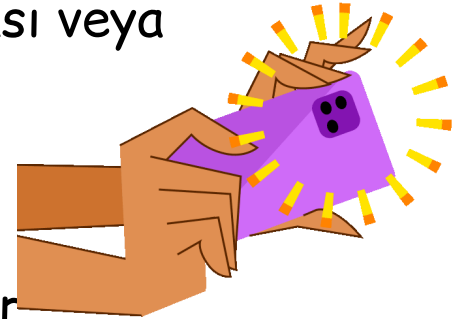
İletişim ile ilgili Hak ve Özgürlüklerimiz: Haberleşme Hürriyeti, Özel Hayatın Gizliliği, Düşünce Özgürlüğü, Haber Alma Hakkı, Fikir Özgürlüğü, Bilgi Edinme Hakkı, Toplantı ve Dernek Kurma Hakkı, Kitle İletişim Araçlarından Yararlanma Hakkı, İfade Özgürlüğü, Haber Yapma Hakkı...

İletişime dayalı temel hak ve özgürlüklerimiz bize bazı sorumluluklar yüklemiştir. Örneğin düşünceyi yayma özgürlüğüne sahip olmamız bize genel ahlak kurallarına aykırı paylaşımlar yapma hakkını vermemektedir.



İletişim Özgürlüğü

- Bireylerin gizlice resimlerinin çekilmesi ve telefon konuşmalarının dinlenmesi **özel hayatın gizliliğinin** ihlal edildiğine kanıt olarak gösterilebilir.
- Medya araçları **RTÜK denetiminde** genel ahlak kurallarına uygun yayınlar yapmakla yükümlüdür. Genel ahlak ilkelerine aykırı yayın yapılması durumunda, RTÜK tarafından yayınların kaldırılması, durdurulması veya kısıtlanmasına **sansür** denir.
- Medya organları bazı durumlarda yanlış haber veya bilgi verebilir. Yapılan yanlış haberler ile ilgili kişi veya kurumlar tarafından hazırlanan düzeltme yazılarına **tekzip** denir.



İletişim Özgürlüğü

"Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi" ile çocukların kitle iletişim özgürlüğünden doğan haklarını koruma altına almıştır. Sözleşme ile çocukların her konuda görüşlerini özgürce ifade edebilmesi, iletişim haklarının korunması ve geliştirilmesi amaçlanmıştır.



Televizyon programlarında uyarı amacıyla "akıllı işaretler" kullanılmaktadır. Akıllı işaretler televizyon programlarının yaşımıza uygunluğu konusunda bize programı izlemeden önce uyarı verir. Kitle iletişim özgürlüğünün bizlere yüklediği sorumluluk gereğince yaşımıza uygun olmayan programları izlememeliyiz



Genel İzleyici
Kitle



Şiddet / Korku



Olumsuz Örnek
Oluşturabilecek
Davranışlar



7 Yaş ve
Üzeri için